

De minister-president van de Vlaamse Regering

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

BETREFT: OPTIMALISATIE-OEFENING VAN HET FINANCIËLE INSTRUMENT VOOR ONDERNEMERSORGANISATIES, (GEMENGDE) KAMERS VAN KOOPHANDEL EN SAMENWERKINGSVERBANDEN – ONTWERP BESLUIT VAN DE VLAAMSE REGERING TOT REGELING VAN DE STRUCTURELE FINANCIERING VAN PARTNERSHIPS VAN ONDERNEMERSORGANISATIES, GEMENGDE KAMERS VAN KOOPHANDEL EN SAMENWERKINGSVERBANDEN MET HET VLAAMSE AGENTSCHAP VOOR INTERNATIONAAL ONDERNEMEN MET HET OOG OP DE VERDERE INTERNATIONALISERING VAN DE VLAAMSE ECONOMIE

1. INLEIDING EN ALGEMENE SITUERING

Sinds de regionalisering van de Buitenlandse Handel in 1991 is Vlaanderen bevoegd voor het verlenen van financiële steun aan Vlaamse ondernemingen, bedrijfsgroeperingen, business clubs en gemengde kamers van koophandel.

Flanders Investment & Trade (FIT) bevordert het internationaal ondernemen in Vlaanderen op een duurzame wijze, als sleutelement in de sociaal-economische ontwikkeling van onze regio. FIT doet dat door Vlaamse bedrijven te ondersteunen in hun internationale activiteiten en buitenlandse investeerders naar Vlaanderen te halen.

Conform het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen" (in het Engels Flanders Investment & Trade, afgekort FIT), inzonderheid artikel 6bis, tweede lid, ingevoegd bij decreet van 28 april 2006 en 8, § 2, 3° behoort het tot de opdracht van FIT om, binnen de perken van de beschikbare kredieten, subsidies, leningen, zekerheidsstellingen of andere vormen van tegemoetkomingen te verlenen ter bevordering van het internationaal ondernemen.

Het financieel instrumentarium van FIT is momenteel gebaseerd op de volgende besluiten:

- a) Het besluit van de Vlaamse Regering van 11 maart 2016 tot vaststelling van de voorwaarden en de regels voor de toekenning van subsidies voor activiteiten ter bevordering van het internationaal ondernemen.*
- b) Het besluit van de Vlaamse regering van 11 februari 2000, gewijzigd bij besluit van 31 maart 2006, voor het toekennen van subsidies voor de export van uitrustingsgoederen naar ontwikkelingslanden.*
- c) Het besluit van de Vlaamse regering 10 februari 2006 voor projecten met betrekking tot de bevordering van de uitvoer of het aantrekken van investeringen voor bedrijfsgroeperingen, gemengde kamers van koophandel en business clubs.*

In uitvoering van het nieuwe Vlaamse regeerakkoord 2014-2019 werd het financieel instrumentarium van FIT grondig geëvalueerd met het oog op de ontwikkeling van een toekomstvisie en een optimalisering van de inzet van de middelen ten voordele van de Vlaamse economie in het algemeen en de Vlaamse kmo's in het bijzonder. Een eerste algemene conceptnota werd reeds goedgekeurd op de VR van 3 juli 2015 (docref (VR 2015 0307 DOC.0661/1) waarin ook het financieel instrumentarium voor bedrijven (financiële stimuli) werd behandeld. Dit mondde uiteindelijk uit in het besluit van de

Vlaamse regering van 11 maart 2016 tot vaststelling van de voorwaarden en de regels voor de toekenning van de subsidies voor activiteiten ter bevordering van het internationaal ondernemen.

Deze bijkomende conceptnota werd goedgekeurd op de vr van 2 oktober 2015 (vr 2015 0210 doc.0992/1) en had als voorwerp de optimalisatie-oefening van het financiële instrument voor ondernemersorganisaties, (gemengde) kamers van koophandel en clusters.

Het bijgaand ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van de structurele financiering van partnerships van ondernemersorganisaties, gemengde kamers van koophandel en samenwerkingsverbanden met het Vlaamse Agentschap voor Internationaal Ondernemen met het oog op de verdere internationalisering van de Vlaamse economie), geeft verdere uitvoering aan de algemene krachtlijnen van de toekomstvisie, zoals goedgekeurd in die conceptnota. Dit voorstel van besluit zou het besluit van de Vlaamse Regering van 10 februari 2006 vervangen.

Dit is het sluitstuk van de optimalisatie oefening van het financieel instrumentarium van FIT.

Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd een eerste keer principieel goedgekeurd op 16 september 2016 en de bevoegde Vlaams minister werd opgedragen de nodige adviezen in te winnen.

In de teksten voor definitieve goedkeuring van de Vlaamse Regering werd rekening gehouden met alle relevante opmerkingen en suggesties van het advies 60.151/1 van de Raad van State (zie artikelsgewijze bespreking).

2. OVERZICHT DOTATIES

Voorafgaande opmerking: als uitgangspunt bij de optimalisatie-oefening werd vooropgesteld dat de ontwikkelde toekomstvisie op het financieel instrumentarium diende te worden gerealiseerd **binnen het bestaande budgettaire kader**.

De volgende tabel geeft een overzicht van de evolutie van de werkingsdotatie van F.I.T en van de dotatie voor de verschillende steuninstrumenten.

Tabel 1: overzicht FIT-dotaties periode 2014-2016

	2014		2015		2016	
	Begrotingsaanpassing		Begrotingsaanpassing		Begrotingsaanpassing	
	Vastleggings- machtiging	VEK/VAK	Vastleggings- machtiging	VEK/VAK	Vastleggings- machtiging	VEK/VAK
Werkingsdotatie FIT		41 980 000		40 538 000		40.078.000
Subsidiedotaties						
<i>3.1 FinStim: subsidies voor activiteiten ter bevordering van het internationaal ondernemen</i>	<i>6 499 000</i>	<i>5 801 000</i>	<i>6 200 000</i>	<i>5 750 000</i>	<i>6.300.000</i>	<i>5.731.000</i>

3.2. Subsidies voor projecten ter bevordering van het internationaal ondernemen door ondernemersorganisaties, (gemengde) kamers van koophandel en clusters	1 145 000	1 230 000	1 100 000	820 000	1.100.000	820.000
3.3. Subsidies voor de export van uitrustingsgoederen	5 287 000	3 640 000	4 000 000	2 620 000	4.950.000	2.760.000
3.4. Subsidies voor haalbaarheidsstudies met betrekking tot bouw- en milieuprojecten.	1 280 000	1 150 000	0	600 000	0	650.000
3.5. kmo-portefeuille	450 000	385 000	220 000	175 000	0	0
Totaal:	14 661 000	54 186 000	11 520 000	50 503 000	12.350.000	50.039.000

3. BASISPRINCIPES

Om de doelstellingen uit het Vlaamse regeerakkoord rond de verdere internationalisering van de Vlaamse economie te bereiken wil FIT inzetten op een nieuw tweesporenbeleid voor het instrumentarium ten voordele van de ondernemersorganisaties, de (gemengde) kamers van koophandel en de samenwerkingsverbanden.

- Met een beperkt aantal partners wordt een strategisch partnerschap afgesloten kaderend in een meerjarige internationaliseringsstrategie en gekoppeld aan een lange termijnfinanciering;
- Ondernemersorganisaties, (gemengde) kamers van koophandel en samenwerkingsverbanden die niet aan de voorwaarden voldoen om in aanmerking te komen voor deze meerjarige structurele financiering kunnen worden opgenomen in het aangepaste besluit van de Vlaamse Regering voor ondernemingen.

Bij de uitwerking van de toekomstvisie werd sterk ingezet op de volgende uitgangspunten en basisprincipes:

- Administratieve vereenvoudiging, zowel voor de strategische partners als voor de administratie van FIT:
 - Structurele financiering op langere termijn;
 - Flexibiliteit in de partnerschappen;
 - Vereenvoudiging in de afrekening (beperkte bewijsvoering);
 - Grotere flexibiliteit voor ondernemersorganisaties, (gemengde) kamers van koophandel en samenwerkingsverbanden die niet in aanmerking komen voor de structurele partnerschappen (toetreding tot de subsidie van de 'financiële stimuli' voor Vlaamse ondernemingen in het kader van bovenvermeld BVR van 11 maart 2016)
- Gerichte internationaliseringsstrategie voor de Vlaamse economie, met FIT als centrale actor. De beleidsnota vermeldt: "Eén strategie hanteren voor internationalisering van de Vlaamse economie" als beleidsdoelstelling, vertaald in "Uitwerken van een meerjarige internationaliseringsstrategie, in overleg met Vlaamse overheids- en middenveldpartners". Dit

betekent dat Flanders Investment & Trade - als gespecialiseerd en zelfstandig agentschap - daarin de centrale actor is en de uitvoering van de strategie zal monitoren.

De partnerschappen die FIT met het Vlaamse middenveld zal afsluiten zijn een belangrijk regie-instrument voor de uitvoering van deze meerjarige internationaliseringsstrategie. De bestaande samenwerkingsovereenkomsten/convenanten zullen uitgebreid worden, en gekoppeld aan concrete meetbare doelstellingen. De toekomstvisie gaat uit van een beperkt aantal partners met wie een partnerschap zal worden afgesloten in uitvoering van de internationaliseringsstrategie, en van een lange termijnfinanciering van die partners.

Tevens werd, waar mogelijk en wenselijk, rekening gehouden met de bevindingen van rapport van het Rekenhof, dat onlangs een audit uitvoerde bij FIT.

Eén van de belangrijkste vaststellingen uit de audit van het Rekenhof was dat de subsidiestelsels van FIT maar partieel tegemoet kwamen aan de beleidsdoelstellingen uit de beheersovereenkomst 2011-2015 en de focusstrategie van FIT.

Het financieel instrumentarium van FIT werd echter altijd opgevat als een complementaire aanvulling op de focusstrategie, die vooral betrekking had op de aanwending van de werkingsmiddelen.

4. CONCRETE UITWERKING

Met de herziening van het financieringssysteem voor de ondernemersorganisaties, (gemengde) kamers van koophandel en samenwerkingsverbanden behoudt FIT maximum 3 vormen van financiering:

A. Structurele Partners

➤ Een *structurele* financiering via partnerschappen (10 tot 15 partners) – voorwerp van dit ontwerp van besluit;

B. Voor die organisaties die niet in aanmerking komen voor structurele financiering

➤ Een financiering op basis van eenmalige activiteiten naar analogie van de subsidie voor ondernemingen (zie nota VR 2015 0307 DOC.0661/1) en het BVR van 11 maart 2016;

➤ Een financiering op maat voor een specifieke actie naar analogie van de subsidie voor ondernemingen (zie nota VR 2015 0307 DOC.0661/1) en het BVR van 11 maart 2016.

4.1. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1 bevat de diverse definities.

Op basis van het advies van de Raad van State werd in de omschrijving van het begrip "ondernemersorganisatie" de term 'representatief' geschrapt. Alle organisaties die aan de basisvoorwaarden voldoen kunnen kandideren. De term representatief is een feitenkwestie. Het is aan de aanvrager om documenten aan te leveren, zoals onder meer een ledenlijst, waaruit blijkt dat hij aan dit criterium voldoet. In artikel 6, 4° werd daarom ook een kleine aanpassing doorgevoerd.

Artikel 2. In artikel 2 wordt een opsomming gegeven van sectoren, verenigingen en ondernemingen die uitgesloten zijn van steun. Het gaat daarbij over openbare besturen; verenigingen van openbare besturen en ondernemingen waarvan het aandelenkapitaal overwegend in handen is van de overheid of die hoofdzakelijk door de overheid gefinancierd worden.

In artikel 3 wordt aangegeven dat enkel steun kan verleend worden aan ondernemersorganisaties, gemengde kamers van koophandel en samenwerkingsverbanden voor activiteiten ter bevordering van het internationaal ondernemen vanuit Vlaanderen of met betrekking tot het aantrekken van investeringen naar Vlaanderen. Dit is natuurlijk een basisprincipe voor de toekenning van steun door vr 2016 1811 doc. structurele fin fit - 1 nota pagina 4 van 8

FIT. Op basis van het advies van de Raad van State werd in dit artikel “het agentschap” vervangen door “de minister”, aangezien het de bevoegde Vlaamse minister is die de steun verleent. In artikel 18 werd dan wel verduidelijkt dat de steun wordt uitbetaald door het agentschap.

Ontvankelijkheidsvoorwaarden

De artikels 4 tot en met 6 bevatten de ontvankelijkheidsvoorwaarden voor de aanvragers en voor de aanvraagdossiers. Daarbij zal FIT hergebruik maken van de informatie die sommige aanvragers reeds hebben bezorgd in het kader van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 maart 2016 tot regeling van de steun voor innovatieclusters gefinancierd door het Agentschap voor Innoveren en Ondernemen.

Procedurele bepalingen – selectie van de aanvragers (HOOFDSTUK IV)

In de artikels 7 tot en met 9 wordt toegelicht hoe de aanvragers geselecteerd worden waarmee het agentschap de onderhandelingen zal voeren. Artikel 7 geeft eerst de basiselementen weer zoals:

- er wordt een oproep uitgeschreven die alle nodige informatie bevat;
- de samenstelling en taak van de evaluatiecommissie, m.n. controle op de ontvankelijkheid en selectie van de aanvragers en adviesverlening over de toe te kennen steun. Overeenkomstig het advies van de Raad van State werd in artikel 7, §1, 2° nog een verduidelijking toegevoegd inzake de samenstelling van de evaluatiecommissie
- de frequentie van de oproep.

De selectiecriteria vormen het voorwerp van artikel 8. Het volgende artikel geeft aan dat de selectie gebeurt op basis van een rangorde. Met de geselecteerde aanvragers worden de onderhandelingen opgestart.

Beoordelingscriteria

De evaluatiecommissie zal zich volgens artikel 10 baseren op beslissingscriteria bij de adviesverlening aan de bevoegde minister om al dan niet steun te verlenen aan een aanvrager. Daarbij zal onder andere het groeipotentieel van de sector, het potentieel van de aanvrager om meerdere doelstellingen van de internationaliseringsstrategie uit te voeren, het advies van het binnenlands en het buitenlands netwerk van FIT maar vooral de resultaten van de onderhandelingen onder de vorm van de gemeenschappelijke en complementaire initiatieven en doelstellingen die de aanvrager zal uitvoeren samen met of aanvullend aan FIT aan bod komen.

Steunintensiteit

In de artikels 11 tot en met 15 wordt de steunintensiteit bepaald (50% - maximum 200.000 euro per jaar gedurende maximum 5 jaar) en de kosten die aanvaard worden. Daarbij wordt sterk ingezet op administratieve vereenvoudiging aangezien de basis wordt gevormd door de personeelskosten waarop de overheadkosten forfaitair berekend worden als 20% van de door de evaluatiecommissie aanvaarde personeelskosten. Immers, om de initiatieven te kunnen uitvoeren is inzet van personeel nodig. Die 20% overhead is vrij hoog maar dit is ingegeven door het feit dat de initiatieven uitgevoerd worden in een internationale omgeving waardoor de uitgaven altijd hoger zullen zijn.

Wat de maximum steun per aanvrager betreft wordt verwezen naar de algemene opmerking die geformuleerd werd in het advies van de Raad van State. Aangezien dit subsidiesysteem beoogt om via ledenorganisaties de ondernemingen te bereiken en aan te zetten tot internationalisering zijn het

in feite niet de ledenorganisaties die in voorkomend geval onder de de minimis-regeling vallen maar de leden, dus het zogenaamde 'tweede niveau'.

Op advies van de Raad van State werd in artikel 14 verder nog aangevuld dat aanpassingen met een verstrekkende draagwijdte via de Vlaamse Regering dienen te verlopen.

Aanwending van de steun en toezicht

In artikel 16 is bepaald dat tussen het agentschap en de aanvrager een overeenkomst wordt afgesloten die de voorwaarden en de bepalingen van de steun bevat evenals natuurlijk de resultaten van de onderhandelingen (initiatieven, doelstellingen, voorwaarden, enz...).

Deze steunovereenkomst kan vanaf het tweede jaar jaarlijks geëvalueerd worden en aangepast worden met geactualiseerde, gezamenlijke en complementaire initiatieven en doelstellingen. De toegekende steun kan nooit verhoogd worden. Deze actualisatie is natuurlijk ingegeven door het feit dat de aanvragers werken in een sterk competitieve en dynamische omgeving waardoor het onmogelijk is om bij het onderhandelen van de overeenkomst alle elementen voor vijf jaren vast te leggen.

In artikel 17 wordt FIT belast met het toezicht op de aanwending van de steun. Daarbij wordt vertrokken van het principe van vertrouwen en partnerschap waarbij 1 of meerdere personen, in principe van het agentschap, de partner zullen opvolgen en begeleiden.

Uitbetaling van de steun

De uitbetaling van de steun gebeurt in twee schijven per jaar (artikel 18). De eerste schijf bedraagt maximum 75% van het jaarlijkse steunbedrag en de tweede schijf heeft betrekking op het saldo van het jaarlijkse steunbedrag. De gedelegeerd bestuurder organiseert de controle op de afrekeningen en kan daarbij een beroep doen op een derde.

Bij activiteiten die ook ten goede komen aan ondernemingen uit andere gewesten of landen wordt voor de bepaling van het uiteindelijk uitbetaalde bedrag alleen rekening gehouden met de meerwaarde van de activiteiten voor Vlaanderen of voor de bedrijven die in Vlaanderen gevestigd zijn.

Op basis van het advies van de Raad van State werd een tekstuele verduidelijking toegevoegd.

Sancties en terugvorderingen

Artikel 19 somt de maatregelen op die het agentschap kan nemen in geval van niet-naleving door de aanvrager van de voorwaarden bepaald in dit besluit of in de steunovereenkomst. De subsidie kan ook teruggevorderd worden (artikel 20). Op basis van het advies van de Raad van State werd een tekstuele verduidelijking toegevoegd in artikel 20.

Slotbepalingen

Artikel 22 bevat de beroepsprocedures.

Artikel 23 heft het huidige besluit van de Vlaamse Regering van 10 februari 2006 tot vaststelling van de voorwaarden en de regels inzake de toekenning van subsidies voor projecten ter bevordering van het internationaal ondernemen door bedrijfsgroeperingen, gemengde kamers van koophandel en business clubs op, maar er wordt voorzien in een overgangmaatregel voor lopende dossiers (artikel 24). Op basis van het advies van de Raad van State werd een tekstuele verduidelijking toegevoegd in artikel 24.

Art. 25 regelt de inwerkingtreding, met name op 1 december 2016.

5. BUDGETTAIRE WEERSLAG

Met het ontwerp van nieuw besluit wordt binnen de perken van de beschikbare vastleggingsmachtiging en vastleggings- en vereffeningskrediet (VEK/VAK) gewerkt ook omdat het een “gesloten” systeem is. Het voorstel heeft derhalve geen budgettaire weerslag. Het valt nochtans zeer moeilijk in te schatten hoeveel steunaanvragen bij de eerste oproep zullen worden ingediend.

6. WEERSLAG OP DE LOCALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de lokale besturen.

7. WEERSLAG OP HET PERSONEELSBESTAND EN HET PERSONEELSBUDGET

Het voorstel van beslissing heeft op korte termijn geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet is vereist. Van zodra de toekomstvisie op de subsidies volledig geïmplementeerd is door FIT mag aangenomen worden dat het aantal FIT-medewerkers dat belast is met de uitvoering van de regelgeving rond de toekenning van subsidies licht zal afnemen.

8. ADVIES VAN DE INSPECTIE VAN FINANCIËN

De inspectie van Financiën heeft op 28 juni 2016 een positief advies verleend ten aanzien van dit ontwerp van besluit

9. BEGROTINGSAKKOORD

Het begrotingsakkoord werd verleend op 5 september 2016 .

10. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

a) Wetgevingstechnisch en taalkundig advies

Het wetgevingstechnisch- en taalkundig advies werd verleend op 01 juli 2016.

b) Reguleringsimpactanalyse

Het RIA-advies werd verleend op 09 augustus 2016.

DE VLAAMSE REGERING BESLIST:

- de ontwerpregelgeving definitief goed te keuren.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS